

Vlaams
Parlement

ingediend op **566** (2015-2016) – Nr. 1
6 november 2015 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sofie Joosen

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraden Landbouw
van juli, september en oktober 2015

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Jan Van Esbroeck, Sabine Vermeulen;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Toelichting door Pieter Lietaer	4
1.	Raad van 13 juli 2015	4
1.1.	Crisis in de landbouwsector	4
1.2.	Schoolfruit en schoolmelk	4
1.3.	Gebruik van ggo's	4
1.4.	Diversen	5
2.	Raad van 7 september 2015.....	5
2.1.	Crisis in de landbouwsector	5
3.	Raad van 15 september 2015.....	6
3.1.	Crisis in de landbouwsector	6
4.	Raad van 22 oktober 2015	6
4.1.	Naar een klimaatvriendelijke landbouw	6
4.2.	Diversen	7
II.	Vragenronde	7
	Gebruikte afkortingen	9

Op 28 oktober 2015 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw van juli, september en oktober 2015, met Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

I. Toelichting door Pieter Lietaer

Pieter Lietaer schetst dat de voorbije Landbouwraden vooral gingen over de crisis in de landbouwsector. De verlenging van het Russische embargo, de dalende prijzen en de landbouwmanifestaties tijdens de zomer waren daarbij sturende gebeurtenissen.

1. Raad van 13 juli 2015

1.1. Crisis in de landbouwsector

Europees commissaris Hogan erkende in juli dat een aantal sectoren zoals de zuivelsector, en in mindere mate de varkenssector, in moeilijkheden waren. Maar hij weigerde te spreken over een crisis. De commissaris zou de situatie wel van dichtbij opvolgen om, indien nodig, initiatieven te nemen.

De lidstaten waren voornamelijk bezorgd over de zuivelsector, en in iets mindere mate over de varkenssector. Bezorgdheden over de suikersector en groenten en fruit werden maar door een beperkt aantal lidstaten geuit.

België vroeg in de eerste plaats aandacht voor de varkenssector. Het was toen al duidelijk dat de Europese aandacht vooral zou gaan naar de zuivelsector, terwijl Vlaanderen vooral problemen kende in de varkenssector. De verbetering van de marktstatistieken was een van de door België voorgestelde maatregelen, want de Commissie baseerde zich op enigszins achterhaalde statistieken. Aangezien de situatie op de markt snel verandert, is het van belang om te beschikken over de meest recente statistieken om de markt te evalueren, aldus de spreker.

België vroeg ook een verhoging van de interventieprijzen voor zuivel en wil aandacht voor maatregelen op lange termijn, door de positie van de landbouwer in de keten te verbeteren.

1.2. Schoolfruit en schoolmelk

Er werd een discussie gevoerd over de juridische grondslag voor de programma's voor schoolfruit en schoolmelk. In 2014 was de Raad van mening dat deze programma's tot haar exclusieve bevoegdheid behoren en het Europees Parlement zich hierover niet moet uitspreken. De Europese Commissie heeft zich begin 2015 gebogen over het onderwerp en kwam tot de conclusie dat het oorspronkelijke voorstel van een gedeelde bevoegdheid tussen Raad en Parlement behouden blijft. De lidstaten bleven van oordeel dat het Europees Parlement niet bevoegd is, maar ze willen wel vooruitgang boeken in het dossier. Het is wel de bedoeling om zo veel mogelijk elementen te integreren in een verordening, die de exclusieve bevoegdheid is van de Raad. Dit punt komt in de toekomst zeker nog terug op de agenda, aldus Pieter Lietaer.

1.3. Gebruik van ggo's

De Commissie verdedigde haar voorstel om voor het gebruik van ggo's in voeding en diervoeder voor lidstaten een opt out mogelijk te maken. De lidstaten reageerden heel negatief op het voorstel. Ze wezen erop dat er geen impactana-

lyse was gemaakt en de regel niet in overeenstemming is met de interne markt en de internationale handelsregels van de WTO.

Het Luxemburgse voorzitterschap heeft toch geconcludeerd om het dossier verder technisch te behandelen en de redenen voor afwijzing verder te bestuderen.

Ondertussen heeft ook het Europees Parlement heel negatief gereageerd op het voorstel, geeft de spreker mee, en zal waarschijnlijk op korte termijn het voorstel definitief afwijzen.

1.4. Diversen

Pieter Lietaer stipt aan dat de opslag van vier promille koolstof in de bodem en het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aan bod kwamen, maar terugkeerden op de agenda van oktober.

2. Raad van 7 september 2015

2.1. Crisis in de landbouwsector

Na de manifestaties in de zomermaanden heeft het Luxemburgse voorzitterschap van de Raad snel beslist om een extra Landbouwrapad te organiseren over de crisis. De Commissie heeft als antwoord een steunpakket van 500 miljoen euro aangekondigd.

Pieter Lietaer licht toe dat de maatregelen onder te verdelen zijn in vier groepen:

- aanpakken van de cashflowproblemen, met nationale enveloppes voor de zuivelsector en het uitbetalen van voorschotten in het kader van het GLB;
- sensibiliseren van de markten;
- verbetering van de ketenwerking;
- lenigen van nutritionele behoeften van de vluchtelingen.

Bij de lidstaten waren er vooral vragen bij het aangekondigde maatregelenpakket. De Commissie bleef vaag over de herkomst van de middelen en het inzetten van de middelen voor de diverse onderdelen van het pakket.

Ook over het uitbetalen van voorschotten rezen vragen. Nu kunnen uitbetalingen pas gebeuren als alle controles ter plaatse zijn gebeurd. De lidstaten wilden die controlevoorwaarden versoepelen, maar de Commissie gaf daar niet direct op toe.

Over de verhoging van de interventieprijszen waren de lidstaten verdeeld.

De spreker gaat in op de voornaamste punten die België in de discussie inbracht. De algemene teneur was dat het door de Commissie voorgestelde pakket onvoldoende was, vooral omdat er weinig maatregelen waren voor de varkenssector. Ook de versoepeling van de controlevoorwaarden werd gevraagd. Voor maatregelen op korte termijn vroeg België een tijdelijke verhoging van de interventieprijszen, het inzetten van de superheffing voor een aantal structurele maatregelen en steun voor het lichter afslachten van varkens.

Op langere termijn pleitte België voor het versterken van het Prijsobservatorium en de oprichting van een gelijkaardig Prijsobservatorium voor varkens.

Als conclusie werd beslist om opnieuw te vergaderen op 15 september.

3. Raad van 15 september 2015

3.1. Crisis in de landbouwsector

Tijdens deze vergadering gaf commissaris Hogan, die niet aanwezig was op 7 september, meer details over de voorgestelde maatregelen. Inzake private opslag voor zuivel en varkens kwam meer duidelijkheid over de bedragen en de tonnages.

Op de nationale enveloppes werd het bedrag van 420 miljoen euro geplakt en er kwam meer duidelijkheid over de verdeelsleutel. Daarnaast werd aangekondigd dat de controlevoorwaarden voor het uitbetalen van voorschotten zullen worden versoepeld. Dus niet alle controles ter plaatse moeten achter de rug zijn voor de voorschotten uitbetaald kunnen worden. Voor de humanitaire hulp voor vluchtelingen werd een bedrag van 30 miljoen euro vastgelegd.

De reacties van de lidstaten waren eigenlijk verdeeld. De versoepeling van de controle werd positief onthaald en een aantal lidstaten vroeg nogmaals om de verhoging van de interventieprijzen te overwegen. Dat werd steeds afgewezen door de Commissie, maar de voorstanders zullen hier zeker op terugkomen als het pakket geëvalueerd wordt, voorspelt Pieter Lietaer.

België pleitte voor een maximale flexibiliteit voor de invulling van de nationale enveloppe. Dat is nodig om de verschillende voorgestelde invullingen door Vlaanderen en Wallonië mogelijk te maken.

Daarnaast werd gepleit om het tussentijds uit de opslag halen van varkens (vervroegde uitslag) mogelijk te maken, de interventieprijzen te verhogen en aandacht te besteden aan de maatregelen op lange termijn.

Uiteindelijk werden een aantal gedelegeerde handelingen en uitvoeringshandelingen voorgesteld en goedgekeurd door de Europese Commissie, waardoor geen akkoord van de Raad nodig was.

Er werd wel overeengekomen om tijdens de Raad van 16 en 17 november een evaluatie te houden.

4. Raad van 22 oktober 2015

4.1. Naar een klimaatvriendelijke landbouw

Het debat over een klimaatvriendelijke landbouw was oorspronkelijk gepland voor september, maar werd door de crisis verschoven naar oktober. Deze bespreking was gepland in de aanloop naar de klimaatop in Parijs, maar door het uitstel lag het Europese standpunt al vast voor het debat, schetst de spreker.

De Luxemburgse voorzitter besliste wel om de resultaten van het debat door te sturen naar zijn collega van Leefmilieu.

De conclusie van het debat was dat de landbouw al heel wat inspanningen levert inzake klimaatmitigatie. De lidstaten willen vooral prioriteit geven aan bestaande maatregelen. Een aantal lidstaten stelde nieuwe maatregelen voor met de focus op de circulaire economie. Er was volgens de spreker ook veel steun voor het initiatief van Frankrijk voor de opslag van vier promille koolstof in de bodem. Dat zorgt voor minder uitstoot en maakt de grond rijker aan organische stof.

Veel lidstaten bepleitten de verdere financiering van onderzoek en de doorstroming van de resultaten naar de landbouwers, zodat ze die kunnen toepassen in de praktijk.

Er werd wel de opmerking gemaakt dat de inspanning realistisch moet zijn, want naast klimaatmitigatie moet de landbouw ook zorgen voor voedselzekerheid.

4.2. Diversen

4.2.1. *Verduurzaming gewasbeschermingsmiddelen*

Nederland plaatste dit punt op de agenda en wil op Europees niveau een expertengroep lanceren. Meerdere lidstaten, waaronder België, reageerden positief, waardoor heel waarschijnlijk een expertengroep zal worden opgericht, die in de eerste helft van 2016, onder Nederlands voorzitterschap van de Raad, verslag zal uitbrengen.

II. Vragenronde

Sofie Joosen gaat in op de verhoging van de interventieprijzen. Volgens een aantal lidstaten zou dit een effectievere oplossing zijn. Nederland is een fervent tegenstander, maar het lid wil meer duiding bij het Belgische standpunt en de positionering van de diverse lidstaten.

Tot voor kort was het volgens de spreker niet helemaal duidelijk wie deel zou uitmaken van het high level forum voor de verbetering van de ketenwerking. Er zouden drie Eurocommissarissen in vertegenwoordigd zijn, maar niet de commissaris van Mededinging. Dat is volgens *Sofie Joosen* evenwel een belangrijk aandachtspunt met het oog op de ketenwerking en de organisatie van de afzetmarkt. De spreker vraagt of deze informatie correct is, wat de ambitie van de werkgroep is en of België hierop een reactie heeft gegeven.

Tijdens het vorige verslagmoment kwam de vereenvoudiging van het GLB aan bod. De lidstaten konden hun voorstellen indienen en het Letse voorzitterschap formuleerde al enkele algemene conclusies. *Sofie Joosen* informeert of er al meer duidelijkheid bestaat over de vereenvoudiging van het GLB.

Bart Dochy merkt op dat de landbouwers niet begrijpen waarom alle Europese beslissingen zo lang op zich lieten wachten en dat de varkenssector uit de boot valt.

Het lid beseft dat slechts in een beperkt aantal lidstaten de varkenshouderij op grote schaal actief is, maar voor de landbouwers is het duidelijk dat het Russische embargo een belangrijke oorzaak is van de crisis. De Europese maatregelen inzake Rusland werden door iedereen genomen, maar blijkbaar willen de Europese lidstaten niet collectief instaan voor de gevolgen van die maatregelen.

De spreker gaat ook in op de opslag van 0,4 percent koolstof in de bodem. Die 0,4 percent koolstof staat volgens hem gelijk met 0,7 percent humus, wat zeer beperkt is. De Vlaamse bodems voldoen hier al aan. Koolstof opbouwen in de bodem moet gebeuren via het toevoegen van organische mest. Het lid vraagt of dat overeenstemt met de milieudoelstellingen.

Jos De Meyer wil weten waarom het voorstel om varkens vervroegd te slachten het niet heeft gehaald.

Er is volgens het lid een spanningsveld tussen de Europees commissaris en de lidstaten, maar ook bij de lidstaten is er enige verdeeldheid over de gewenste maatregelen. Loopt er op dat vlak een breuklijn door Europa?

Pieter Lietaer licht toe dat de verhoging van de interventieprijzen steeds is opgenomen in het Belgische standpunt. Met het nuanceverschil dat Wallonië groot voorstander is en Vlaanderen er geen bezwaar tegen heeft. Vooral zuidelijke lidstaten pleiten voor meer marktinterventie, terwijl noordelijke lidstaten meer de markt willen laten spelen en dus geen voorstander zijn van interventieprijzen. Het klopt dat Nederland een notoir tegenstander is, maar ook het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen zitten op die lijn.

Bij het high level forum zijn meerdere commissarissen betrokken, beaamt de spreker. Ook de commissaris voor Mededinging zal betrokken worden. In een brief stelt de Europese Commissie dat het high level forum wordt voortgezet. De federale overheid vertegenwoordigt België, maar de regio's willen betrokken worden bij de voorbereiding van de besprekingen.

De vereenvoudiging van het GLB kwam aan bod in het voorjaar van 2015 en de Europese Commissie heeft een aantal voorstellen gelanceerd en uitgevoerd. In het najaar komen er nieuwe voorstellen over een aantal technische zaken. Pieter Lietaer vermoedt wel dat de vereenvoudigingsvoorstellen geen omwenteling zullen betekenen.

De spreker kan het onbegrip bij de landbouwers, zoals geuit door de heer Dochy, bevestigen. België heeft steeds gepleit voor maatregelen voor de varkenssector, want de landbouwers zijn niet verantwoordelijk voor het embargo van Rusland, dus moeten zij ook niet de gevolgen dragen. Maar aangezien slechts een beperkt aantal lidstaten een grote varkenssector heeft, hebben zij niet genoeg impact om Europese beslissingen te sturen.

Pieter Lietaer bevestigt dat de koolstofdoelstelling gaat over 0,7 percent humus. Over de uitvoering heeft Frankrijk nog geen concrete maatregelen voorgesteld. Op Vlaams niveau werd de maatregel wel al afgetoetst met de landbouw- en leefmilieuadministraties en zij bevestigen dat de doelstelling geen probleem vormt.

Het Belgische voorstel om varkens met lichter gewicht af te slachten, heeft het niet gehaald om de heel eenvoudige reden dat geen enkele andere lidstaat het voorstel steunde. De inspanningen om andere lidstaten te overtuigen van het nut van de maatregel hebben dus geen resultaat opgeleverd, besluit Pieter Lietaer.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Sofie JOOSEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EU	Europese Unie
ggo	genetisch gemodificeerd organisme
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
WTO	World Trade Organization